

Datum en locatie

27 maart 2018, Aristo Amsterdam

Kosten*

De kosten bedragen € 340,00 p.p.

Kortingen*

Vroegboekkorting: bij aanmelding vóór 1 februari ontvangt u € 25,00 korting en bedragen de kosten € 315,00 p.p.

Collegakorting: € 25,00. Bij gelijktijdige aanmelding op hetzelfde factuuradres betaalt uw collega vóór 1 februari € 290,00, daarna € 315,00.

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd voor kinder- en jeugdpsychologen en orthopedagogen (NIP/NVO) en sociaal professionals (Registerplein).

Wij voorzien iedere deelnemer van een bewijs van deelname. Zie onze website voor meer informatie.

Aanmelden

U kunt zich aanmelden via onze website: www.leidscongresbureau.nl of per post: Leids Congres Bureau, Antwoordnummer 10144, 2300 VB Leiden. Na ontvangst van uw aanmelding zenden wij u een factuur die tevens geldt als bevestiging. Inschrijven verplicht tot betaling, zie ook de annuleringsvoorwaarden.

Annuleringsvoorwaarden*

Annuleren kan uitsluitend schriftelijk. Tot twee weken voor de bijeenkomst brengen wij € 50,00 administratiekosten per deelnemer in rekening. Als u binnen twee weken annuleert, rekenen wij het volledige bedrag. Bij verhindering is uw plaatsvervanger uiteraard van harte welkom. Op al onze bijeenkomsten zijn de algemene voorwaarden van toepassing.

Onjuiste mailinggegevens

Het Leids Congres Bureau betreft adressen uit diverse bronnen, het is daarom mogelijk dat u meer dan één brochure ontvangt. Wilt u in dat geval zo vriendelijk zijn een exemplaar aan uw collega door te geven? Eventuele onjuistheden in de adressering kunt u per e-mail aan ons doorgeven: info@leidscongresbureau.nl.

Congresagenda

- Gedragsproblemen bij LVB, 11 april 2018
- Zorgmijders met een LVB, voorjaar 2018
- LVB en Leefstijl, voorjaar 2018
- LVB en Hechting, voorjaar 2018

Kijk voor meer informatie over deze en andere studiedagen op www.leidscongresbureau.nl

* Alle genoemde bedragen zijn excl. BTW

**Leids
Congres
Bureau**

Programma en organisatie | Leids Congres Bureau | Odile Brouwer | Postbus 16065 | 2301 GB Leiden
T 071 514 82 03 | www.leidscongresbureau.nl | info@leidscongresbureau.nl

Het Leids Congres Bureau is een professioneel congresbureau, dat sinds haar oprichting in 1986 studiedagen en congressen ontwikkelt over uiteenlopende (wetenschappelijke) onderwerpen. Daarnaast verlenen wij ondersteuning bij de organisatie van (inter)nationale congressen, symposia en cursussen.

Deze folder is gedrukt op chloorvrij papier.

 Volg ons op twitter:
[@LCBLeiden](https://twitter.com/LCBLeiden)

LVB EN SEKSUALITEIT

**27 maart 2018
Aristo Amsterdam**

Met o.a. aandacht voor:

- Psychoseksuele ontwikkeling
- LHBT gevoelens
- Medicatie en seksualiteit
- Seksverzorging

**Leids
Congres
Bureau**

Achtergrond

Net als iedereen hebben mensen met een verstandelijke beperking seksuele gevoelens en willen zij deze gevoelens uiten. Begeleiding hierbij kan teleurstellingen en ongewenstheden voorkomen. Toch blijft seksualiteit een onderwerp waar weinig over wordt gesproken waardoor de seksuele wijsheid van mensen met een verstandelijke beperking vaak nog onvoldoende is. Als we dit willen veranderen zullen we open moeten staan voor het spreken over seksualiteit in al zijn facetten.

Doelgroep

Begeleiders, orthopedagogen, psychologen, sociaal werkers en andere professionals die interesse hebben in seksualiteit bij mensen met een licht verstandelijke beperking.

PROGRAMMA

- 9.30 uur **Ontvangst en registratie**
- 10.00 uur **Opening door de dagvoorzitter**
- Kader van de dag
- Inventarisatie deelnemers en verwachtingen
Welmoed Visser-Korevaar, orthopedagoog en seksuoloog Welmoed Orthopedagogisch Adviesbureau
- 10.20 uur **Psychoseksuele ontwikkeling**
Een verstandelijke beperking heeft grote invloed op het gebied van seksualiteit. Met name de afwijkende sociaal-emotionele ontwikkeling stelt beperkingen aan het vermogen om intieme seksuele relaties aan te gaan. Hoe verloopt de psychoseksuele ontwikkeling in het algemeen en in het bijzonder bij mensen met een verstandelijke beperking? En wat kun je als begeleider, ter ondersteuning, betekenen voor je cliënten op het gebied van liefde, lust en seksualiteit?
Robert Hubers, seksuoloog en docent Seksuele gezondheid van mensen met een verstandelijke beperking RINO Groep
- 10.55 uur **Gelegenheid voor vragen**
- 11.05 uur **Koffiepauze**
- 11.30 uur **Weerbaarheid**
Mensen met een verstandelijke beperking lopen extra risico op slachtofferschap van seksueel grensoverschrijdend gedrag omdat ze onder andere gemakkelijker te beïnvloeden zijn en moeite hebben met het stellen van grenzen. Hoe kunnen we hen weerbaarder maken? Welke zorg en hulp hebben ze nodig? En wat is het effect van de inzet van weerbaarheidsprogramma's?
Piet Geert Nicolay, lector Weerbaarheid bij mensen met een licht verstandelijke beperking NHL Stenden en gedragswetenschapper Cosis & Haitske Dijkstra, docent Sociaal Pedagogische Hulpverlening NHL Stenden en gedragswetenschapper De Kern Maatschappelijke Dienstverlening
- 12.05 uur **Gelegenheid voor vragen**
- 12.15 uur **Wat doe je bij een vermoeden van seksueel grensoverschrijdend gedrag?**
Bij vermoedens van seksueel misbruik door cliënten onderling, is een aangifte niet altijd succesvol. Daarom hebben de politie, het Openbaar Ministerie en de VGN nieuwe afspraken gemaakt, waarin de veiligheid en de veerkracht van het slachtoffer voorop staan.
Henriëtte van der Aa, orthopedagoog/gz-psycholoog, voorzitter van het Consultatie en Advies Team Seksualiteit Reinaerde en lid van Landelijke Expertiseteam Bijzondere Zedenzaken

12.50 uur **Gelegenheid voor vragen**

13.00 uur **Lunchpauze**

MIDDAGPROGRAMMA MET KEUZESESSIES

13.45 uur **Ronde I. U kunt kiezen uit sessie A of B.**

A. **Meer oog voor LHBT gevoelens**

Veel mensen zijn zich er niet van bewust dat ook mensen met een verstandelijke beperking LHBT (lesbische/homoseksuele/biseksuele/transgender) gevoelens kunnen hebben. Begeleiders vinden het soms moeilijk om dit bespreekbaar te maken met de cliënt. Hoe doe je dit en hoe betrek je de familie en je team hierbij?

- Aan de hand van de vernieuwde instrumenten box seksuele diversiteit worden handvatten gegeven om LHBT gevoelens bij mensen met een LVB bespreekbaar te maken.

Spreker namens Vilans/COC/LFB

B. **Praten over seks net zo normaal als praten over het weer?**

Om mensen met een LVB voor te lichten over seksualiteit moet dit onderwerp wel bespreekbaar worden gemaakt. Hoe doe je dat en hoe zorg je dat het niet bij die ene keer blijft maar dat seksualiteit een normaal onderwerp wordt om te bespreken?

Judith van Duivenboden-Kreijne, pedagoog, seksuoloog, eigenaresse Edusex en trainer rondom relaties, intimiteit, seksualiteit en weerbaarheid St. Philadelphia Zorg

14.45 uur **Korte pauze, sessiewisseling**

15.00 uur **Ronde II. U kunt kiezen uit sessie C of D.**

C. **Medicatie en seksualiteit**

Sommige medicijnen hebben invloed op seksualiteit. Welke medicijnen hebben welke invloed en wat betekent dit voor de praktijk?

- De meest gebruikte medicatiegroepen en het effect op de seksualiteit bij mensen met een LVB worden besproken.

Rianne van Dijken, arts verstandelijk gehandicapten Firon-Zorg en seksuoloog Mooimijnlijf

D. **Als seks (een) zorg is**

Praten over seks is heel belangrijk om seksueel wijzer te worden en cliënten weerbaarder te maken. Wanneer een cliënt echter meer wil dan alleen praten over seks kan sekszorg door een seksverzorgende mogelijk uitkomst bieden. Hoe werkt dit? En hoe ga je hier ook binnen een zorginstelling mee om? Wat is het belang van erkenning binnen de gezondheidszorg van sekszorg en de seksverzorgende?

- Deze workshop biedt veel ruimte voor eigen inbreng, vragen en discussie.

Loet Berkelmans, verpleegkundige en oprichter FleksZorg

16.00 uur **Einde programma, napraten tijdens borrel**